

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan... Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 67, Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Poljuzna šte. stene 48 vinarjev... Naročnina: Po pošti ali dostavljanjem na dom za celo leto 72 K...

Tribunal narodov in pariška konferenca.

Kizmet! Fatalisti smo postali glede pariške konference ne le mi, marč vsi narodi, oni ki jih inenujejo zmagovalce...

takoj, da se nahaja v zadregi. Vrta se in koleba kakor muha v kaši. Nič več energije nima; očitno je - da se boji zgleđa Rusije, ki miru ni hotela podpisati...

Tako nekako bi označili ob kratkem delo pariške konference. Ni nam treba ponavljati vseh epizod, v kolikor ponavljajo izza kulis tajne diplomacije...

In antanta? Sedaj diktira, a se obenem boji. Ve namreč, da prinese mir, ki ga usli Evropi le odpor. Mir sicer diktira s svojim gospodarskim in militarističnim terorizmom...

Pariška konferenca in ne aranježi so zato v skrbeh, kako in kaj bi ukrenili, da bi rešili ogromne kapitalije, ki jih imajo v Rusiji in po ostalih Evropi...

Kapitalizmu in militarizmu bjejo zadnje ure. Ni več daleč čas, ko se zvrne sedanji prežerni kapitalizem s svoje kulminacijske točke v brezdanje brezno, odkoder ne vstane nič več.

Zbirajo se oblaki nad glavo kapitalizma, dviga se sodni stol ljudstva, ki prinese prepoved človeške družbe.

Zato pravimo k pariški konferenci goj »kizmet«, v zavesti, da se človeška družba prerodi, ko le izrekla svojo obsodbo nad sistemom in krivci. To obsodbo bo izrekla revolucija...

Mi se je ne bojimo, ker mora priti. Brez nje ni preporoda!

Roza Luksenburgova.

Tragična smrt naše nepozabne herojine kliče po maščevanju. Padla je v težki uri obupnega upora nemškega delavstva proti vladajočemu sistemu...

Poslednje ostanke velike borilčije so našli šele sedaj po mesecih in mesecih ene strašne tragedije in jih pokopali v Berlinu na Friedrichsfeldu poleg druga Karla Liebknechta...

Neštevilna je vrsta naših mučnikov; s krvjo je odkupljen vsak naš korak, z dragoceno krvjo najlepših sinov človeštva.

Padajo neprestano junaki nove ideje, neprestano vstajajo. Vsako nasilje, vsaka žrtev jih rodi stotero, tisočero. In vsi bodo maščevani. Novo svobodno in združeno človeštvo.

Rozi Luksenburgovi, mučenici socialistične ideje, junakinji revolucionarnega boja, žarečo krizantemo našega najglobljeja spomina, našo iskreno zaobljubo, da bomo z vnetim delom in bojem za idejo skušali doprinesiti svoj skromni delež k zgradbi nove socialistične družbe.

Slava mučenikom!

Brzobjavne vesti.

Avstrijska delegacija v St. Germainu. LDU. Lyon, 16. (Brezžično.) V ponedeljek zjutraj je dospela v St. Germain avstrijska delegacija, sestojča iz 13 članov...

Brockdorff odpotoval v Weimar. LDU. Lyon, 16. (Brezžično.) Grof Brockdorff-Rantzau je odpotoval danes ob 22. uri v Weimar. Spremlja ga 70 članov nemške delegacije...

Izročitev protipredlogov Nemčiji. LDU. Lyon, 16. (Brezžično.) Kakor poroča »Temps«, je bil izročen odgovor zaveznikov na nemške protipredloge brez vsakršnih ceremonij. Petdnevni rok, v katerem mora Nemčija odgovoriti, poteče v soboto, 21. junija...

Zalovanje za Rozo Luksenburgovo. LDU. Nauen, 15. (Brezžično.) Na dan pogreba Roze Luksenburg je bil v Hamburgu promet celo popoldne ustavljen, v Frankfurtu pa je trajala splošna stavka 24 ur in so demonstranti nekatera podjetja prislili, ustaviti vse delo na določeno dobo.

Položaj na ogrskih mejah. LDU. Praga, 16. (ČTU.) Situacijsko poročilo. Madžari so včeraj obnovili napade, niso pa nikjer uspeli. Armadna skupina Hennoque: Zapadno Sabina in severovzhodno Margecna (?) smo odbili sovražne napade.

LDU. Pariz, 15. (ČTU.) Ministrski predsednik Clemenceau je v Budimpešti in Prago poslal brzobjavo, kjer sporoča češko-ogrsko in romunsko-ogrsko meje. Dejanjski stan se ne priznava, vsled česar so nadaljnji boji brezuspešni.

Svet petorice je 12. t. m., kakor poroča »Temps«, nadaljeval proučevanje vprašanja ogrskih mej, kakor tudi gotovih zahtev Rumunov in Čehoslovakov. Agresivni značaj ogrskih operacij se označuje z dejstvom, da se končoveljavna meja med Čehoslovako in Madžarsko razlikuje le malo od demarkacijske črte...

Varstvo inozemcev na Ogrskem. LDU. Milan, 16. (Brezžično.) Iz Budimpešte poročajo preko Bazla, da ogrska sovietska vlada ne žumi za nikako varstvo tujih državljanov na Ogrskem. Izvzeti so Iraci in Egipčani. To postopanje je smatrali za represalijo proti drugim državam.

Projektirana rumunska meja. LDU. St. Germain, 12. (DunkU. — Zakasnelo.) O projektirani ogrski meji se nadalje poroča: Pogodba od avgusta 1916. priznava Rumunom levi breg Tise do južno Segedina ter ozemlje vzhodno približne črte Segedin-Debrecin...

LISTEK.

Avdnt Strindberg: Bedakova izpoved. Preložil Fran Albrecht. (Dalje.) VI.

Bil sem tik pred svojim potovanjem. Za poslednji večer sem bil povabil barona in baronico v svojo podstrešnico na samsko posejstvo. Moja kamrica si je nadejala nedeljsko oblačilo, da bi prikrl uboštvo opreme in moj prosti stan je nalikoval posvečenemu templju.

S stropa je visel porcelanasti lestenec, ki sem ga bil odkril pri starinarju; bil je takšne oblike, kot jih vidiš v cerkvi. Razpoke v njem je spretno zakrival venec iz umetnega bršljana, ki sem ga pred nekaj časa našel pri svoji sestri. Pod ta trinogi lestenec sem postavil mizo. Na beli, cvetlični namizni prt sem postavil košaro bengalskih rož z obilico cvetov...

dočim je bil to zame pravzaprav spravnj obed. Kaiti moja soba ni sprejela več ženskega čbiska po tistem ostudnem bitju, čigar čevlji so na lesu zofe pustili svoje sledove. Nobene ženske prsi se s tistih dob niso zrcalile v zrcalu vrh komode. In zdaj pride deviška žena, mati, dama, dobro vzgojena, da posveti ta stan, ki je videl toliko dela, pomanjkanja in bolečine. In — sem mislil poetično — to je pravzaprav svet obed, ker sem pripravljen žrtvovati svoje srce, svoj pokol, morda svoje življenje, da očuvam srečo svojih prijateljev.

nastop v moji celici je obstojal v tem, da je vzela v roko moj peresnik, otipala podlago za pisanje ter preiskavala vsevprek, kot da hoče odkriti kako skrivnost. Potem se je napotila h knjižnici in je z urnim pogledom preletela napise knjig. Ko je prišla mimo zrcala, je za trenotek obstala, da si uredi lase in je popravila konec čipke za bluzin izrezek, da se je vzdolbina njenih prsi bolje videla. Nato je pregledala sobno opremo, kos za kosom, povonjala divč se cvetlice in je od same živahnosti tiho vzklikala. Potem ko je bila končala to potovanje krog moje izbe, me je vprašala, z našim glasom, brez zahrbitve misli, išoč z očmi mobilije, ki se ji je zdelo, da manjka: — Kje pa spite pravzaprav? — Na zofi. — Ah, kako morate biti srečni, kot samec! In sanje mladega dekleta so se vzdramile v njeni lobanji. — Često je prav žalostno, sem ji odgovoril. — Žalostno, biti sam svoj gospodar, imeti svoj dom zase, biti prost slehernega nadzorstva! Oh, jaz sem vsa nora v prostost! Ta zakonski stan je nekaj ostudnega! Ali ne, duša? se je okrenila k baronu, ki ji je prilazno odvrnil: — Da, zakon je dolgočasen! Miza je bila pripravljena in pričeli smo večerjati. (Dalje prih.)

načrtom ne more strinjati in želi obvestiti o tem svoje ministrske tovaršice in ostalega delegata Miša.

Zvišanje vozniš cen na čeških železnica.

LDU. Praga, 16. (ČTU.) S 1. Julijem se zvišajo vozne cene na železnica. Voznina za I. razred se poveča za 100%. Za II. razred se poveča za 50%. Za III. razred enaka sedanjemu II. razredu.

Poljaki proti Ukrajincem.

LDU. Nauen, 15. (Brezlično.) Iz Lvova prinašajo Ukrajinci obupne klice proti Poljakom: Poljsko vojaštvo in novo organizirane poljske upravne garde divjajo proti Ukrajincem in judom ter jih hočejo iztrebiti. Ustanavljajo se vojaški kazenski oddelki in se brez vzroka prebivalstvo kaznuje. Vojake in častnike, ki padejo v poljsko ujetništvo, takoj obesijo. V mestih in vaseh so bili zastopniki ukrajinske inteligence, predvsem duhovniki in učitelji, v velikem številu aretirani in po pretekli sodbi obsojeni in obesheni. Med njimi celo neki šestdesetletni starček samo zato, ker je bil njegov sin ukrajinski mestni poveljnik. Vsi ukrajinski časopisi so ustavljeni. Železničarji in poštni uslužbenci v Lvovu, ki se priznavajo za Ukrajince, so bili aretirani. Grško-katoliški pogrebi Ukrajincev so prepovedani; v neki ukrajinski cerkvi so Poljaki naredili za moštvo strančice.

Blokada Poljske.

LDU. Moravska Ostrava, 15. (ČTU.) Amerika je blokirala poljske železnice zaradi vzhodnopoljske ofenzive. Zato je izostalo 900 vagonov živil, kar je povzročilo, da so se cene izdatno dvignile.

Ententa ne prizna Kolčaka.

LDU. Lyon, 16. (Brezlično.) Svet četvorice se je 12. t. m. popolno babil z vprašanjem priznanja Kolčakove vlade. Sprejeli so nobenega konkretnega sklepa, kar je bilo tem manj mogoče, ker se Kolčakove vojske umikajo in se njegova moč vedno bolj zmanjšuje.

Kongres ameriške delovne zveze.

LDU. Atlantic City, 17. (Brezlično.) Kongres ameriške delovne zveze je soglasno sprejel predlog, da se pripriše tudi drugopoltni delavec, katerih je v Združenih državah 2 milijona, k mednarodni zvezi kot enakopravni člani. Sklenili so tudi, omogočiti o posebnim statutom drugopoltnim delavcem, da se organizirajo sami zase, kakor hitro bi se hotelo delati kakršnokoli razliko med njimi in med belimi delavci. Večina govornikov je poveljevala sprejetju tega predloga kot enega najvažnejših napredkov, odkar obstoji delovna zveza. Predsednik Campers je izjavil, da na ta način izgine vsaka razlika med plemeni Amerike in da pomeni ta velikodušni čin kongresa enega najlepših uspehov, kar se jih je dosegla do sedaj drugobarna plemena za svojo enakopravnost.

Še nekaj o ruski misiji.

Prejeli smo: V Ljubljano je prišla iz Belgrada ruska misija sestojala iz petih mož. Voditelja misije sta grof Mitlitz Bobrinski, nekdanji član četrte ruske dume in knez Urusov. Tretji član misije je Lavrof Jefimovski. Kot nam je znano, sta grof Bobrinski in knez Urusov ena izmed največjih veleposesnikov in velkapitalistov v Rusiji. Zadržali so se še pred par meseci v Odesi, ko so bili še tam Francozi. Od tu so z antantnimi četami morali bežati.

Misija sama ima nedvomno prozoren namen, intervenirati pri raznih zainteresiranih kapitalističnih državah, da se osnuje velikopotezen boj proti boljševikom in boljševiški ideji, potem vojne sile in gospodarskega bojkota. Kot že obstoja Kolčakova armada, sestojela baje iz samih prostovoljcev najrazličnejših narodov, da s silo stre Ljeningovo vojsko, tako se zdaj nedvomno gre za to, da se organizira na novo v še večjem številu prostovoljno armijo. Kot znano, je antanta poizkušala na najrazličnejših mestih vdreti pred Moskvo — podvzela je precejšnje vojne akcije iz oporišča Odesa ter severno od Arhangelska. Ali ne gre ji po sreči?

Tako je antanta izgubila pred dvema mesecema zopet Odeso, ki so jo zavzeli boljševiki. Nasproti so se jim postavile francoske redne čete in predvsem takozvane prostovoljne armade, ki sestojijo iz najrazličnejših elementov in različnih narodnosti, vmes je tudi veliko Grkov, Poljakov in Romunov.

General Djenikenj je bil na Krimu pri Pologovi, poražen s svojo armado, ki se je umaknila potem v Kerč. V Odesi je tačas poveljeval

general Schwarz, ki se je s poveljstvom vsled preteče boljševiške armade umaknil na ladje. Kmalu je Odesa padla. Ljening ima namreč dve izvrstno organizirani armadi, s katerimi izvrstno operira pri ofenzivah.

Misija Bobrinskega ima nalogo: Vpostaviti zopet Veliko Rusijo in odpraviti boljševizem. Pri tem se obrača predvsem na slovanske narode, da dobi, sklicujoč se na vseslovanško vzajemnost moralno pomoč. Zato se je misija podala tudi v Belgrad, kjer se, mimogrede omenjeno nahaja neki ruski general (konzul?) Artononov (mogoče od Kolčakove vlade).

Sedaj išče ta misija pomoči tudi v Ljubljani, kjer bo gotovo razvijala svoje brihtne ideje glede zopetne

vpoustavitve velike kapitalistične Rusije. Zdi se, da so razni oškodovani mogotci v velikih skrbih za svojo bodočnost.

Da se bo misiji posrečilo dobiti za svoje namene prostovoljno armado, da izvede svojo velikopotezno akcijo, ne moremo reči, pač pa se je pokazalo, da prostovoljne armade ne funkcionirajo prav dobro in da so se tudi te češče navzele »boljševiškega duha. Za »pogubnost« komunistične ideje ti prostovoljci nimajo baš posebnega zmisla, še manj pa interesa. Ta se zdi le kapitalizmu nevarna. Zato tudi noče, da bi si svobodna Rusija sama sekala pot v bodočnost.

Ruska misija nima v Ljubljani prav nič iskati.

To vam je bil uspeh!...

Narodno socialna zveza na Jesenicah.

Za nedeljo 15. t. m. je sklicala narodno socialna zveza društven shod na Jesenicah. Kot poročevalca sta prišla iz Ljubljane gg. Juvan in Simončič. Nekaj dni pred tem shodom so razdeljevali po tovarni vabila med naše sodruge. Imamo tu vabilo, ki se glasi:

Narodno socialna zveza v Ljubljani vabi tov... na društveni shod po zakonu 2. v nedeljo, dne 15/6, ob 9. uri dopoldan pri Jelenju.

Podružnica Jesenice zveze jugoslovanskih železničarjev.

Prinášamo namenoma dobesedno vabilo, ker je iz nje razvidno, da delata NSZ in Zveza tako v roki. Razvidno je to tudi iz tega, ker je sam referent Simončič član Zveze.

Gospoda pa sta odgovorila na naš očitak, češ, da goje v zvezi denuncijante, da so člani zveze ovadili naše sodruge, da je N. S. Z. neodvisna in nima nobenega opravka z zvezo. Da to ne odgovarja dejstvom, nam je dokaz omenjeno vabilo s podpisom N. S. Z. in s pečatom »Zveza«.

Pred tem shodom so pripovedovali nekateri pristaši N. S. Z. na Jesenicah, da bodo na njem združili našo organizacijo in organizacijo N. S. Z., ter da bodo vrhli naše hujskace in odpravili mednarodnost sedanje naše organizacije, tako da bo ostala potem še sama njihova narodna organizacija.

Ta govornica in vabila so pripravila naše sodruge do tega, da so se udeležili v zelo velikem številu tega shoda, četudi bi bilo morda bolj umestno, da bi bili pustili gospode narodne »socialiste« same med svojimi ovčicami. Ignoriranje je v takih slučajih najboljšje in najuspešnejše bojno sredstvo.

In zopet natolcovanja.

Po dvoritvi shoda se je oglašil imenovan Simončič, ki je pričel z napadi na našo stranko. Med drugim je očital, da gre ves denar, ki ga plačujejo naši sodruge v svoje strokovne organizacije, na Dunaj (sic!), da naše organizacije plačujejo sramotno nizke podpore ali pa jih sploh ne plačujejo, da so prispevki pri N. S. Z. mnogo nižji, podpore pa višje, da so izplačali že samo v Ljubli 10.000!!!

Dalje so nam očitali brezdomovinstvo, da sta se zavzemala naša poverjenika za najhujše nemškutarje, ki jih je odpustilo ravnateljstvo državne železnice, ki so pa bili nato vsled intervencije naših poverjenikov zopet sprejeti v službo, itd. itd. Govorilo se je seveda tudi o hujskacijah proti državi, omenilo volno zvezo, itd.

Skozi okno!

Med govorom je nastal velik hrup, ogorčenje med zborovalci je naraščala od trenutka do trenutka, tako da je smatral eden naših sodrugov za umestno, da je govornika kratkoma pozval, da nal neha s svojimi bedastimi napadi. V tem pa so ženske prijele Simončiča in ga vlekle skozi okno na dvorišče med velikim hrupom zborovalcev.

Medtem so prišli na zborovanje tudi oni sodruzi, ki so imeli ob isti uri politično šolo. Naši sodruzi so jih bili opozorili na zborovanje in na razburjenje, ki je vladala med zborovalci.

Naš odgovor.

Sodrugom se je nato posrečilo pomiriti zborovalce. Sklicali so takoj lastni društveni shod, na katerem je poročal sodr. Lemec. Izvajal je:

Sodruzi! Moč delavstva leži v ogromni množici, v uravnanih bataljonih, ki kot veletok globoko dero v trdo skalo kapitalizma. Sila te množice gre svojo naravno pot ne oziraje se ne na desno, ne na levo. In ker se zavedate le silni treba, sodruzi, da bi se pustili spraviti iz ravnovesja od

posameznikov, od male peščice ljudi. Ohranimo mirno kri! Ne puščajmo se izzivati, da jim ne damo v roke orožja, da ne bodo imeli zopet prilike k denunciacijam.

Očitajo nam, da rujemo proti državi. Povemo jim pa lahko, da smo bili prvi, ki smo zahtevali jugoslovansko jedinstvo in to v času, ko so se meščanski elementi komaj upali sanjati o kulturnem jugoslovanstvu. Danes imamo lastno jugoslovansko državo, četudi ni še popolnoma ujedinjena naš narod.

In ker smo hoteli, da postane ta država v resnici demokratska, da pride jugoslovansko ljudstvo do svojih pravic, smo sodelovali prve mesece pri vladi iz vnanje političnega vzroka. Danes sicer nismo več v vladi, kar smo spoznali, da naše sodelovanje ne pomaga, marveč si nasprotno nakopljemo spodbornost za nesrečne notranje politične eksperimente.

Zakaj smo mednarodni.

Kar se tiče naše mednarodnosti, pa lahko mirno povemo vsem, ki nas hočejo slišati, da smo in ostanemo mednarodni, mednarodni tudi iz razloga, ker je izkoriščanje samo mednarodno. Kot zagovarjamo načelo, da se mora organizirati vsak narod v svoji lastni državi, da se tako napravi konec brezprotnim bojem med narodi, bolj, ki ovirajo vsak gospodarski in kulturni napredek, tako zagovarjamo potrebo mednarodnosti v boju proletarijata za osvoboditev izpod kapitalističnega jarma.

Čemu bi mi stredli nacionalističnim hujskacem in ne sprejemali tujerodnega delavstva v naše organizacije? Ali te kapital ne izkorišča ravno tako kot domače delavce? Proti kapitalu more uspevati samo organizierana delavska množica, ki ne izključuje nobenega, ki se hoče boriti proti izkoriščanju. Resnico te trditve nam najbolje dokazuje silna organizacija angleškega delavstva. Ako sprejemamo v svoje organizacije tujerodno delavstvo, opravljamo s tem tudi veliko kulturno delo, ker sodelujemo pri sporazumu med narodi. Ni narodni imperijalizem naš cilj, marveč zveza narodov, ki stremi za povzdigo celega človeštva.

Mednarodni imperijalizem.

Ogromna sila kapitala, ki jo čutimo ravno mi Slovenci danes najbolj, ko nas hoče svetovni imperijalizem razkosati, ne pozna državnih mej. Kapitalizem se prilagodi vsaki državni obliki in vsaki narodnosti. Na zunaj izpremeni barvo, ali na znotraj je enak povsod. Njegovo bistvo je izkoriščanje. Čuti pa ga v prvi vrsti delavec, ki živi dan za dnem, do konca svojih moči pod njegovo pezo.

Komu služijo?

Gospodje, v Ljubljani so postali sem nekaj svojih službnikov, da napravijo razdor v naših organizacijah. Da to hočejo, je dokaz dejstvo, da so povabili na svoj shod naše organizirane sodruge. Če hočejo organizirati svoje maloštevilne pristaše, svobodno jim, toda vihar bodo želi vsaki-krat, ko bodo poskušali razdvajati naše organizacije.

Pristaši N. S. Z. pravijo, da so socialisti. Kakšni socialisti? Saj ne trdimo, da smo vzeli v zakup ves socializem, kot so to storile meščanske stranke z narodnostjo. Toda pravi socialisti se ne poslužujejo metod, ki rušijo delavsko solidarnost. Poleg tega je vsakomur jasno, da je N. S. Z. samo privesek J. D. S. v kateri se

zbrajo naši domači kapitalisti. Da je to resnica, dokaz temu je to, da se je pustil predsednik N. S. Z. najeti kot referent za delavske stvari ob priliki ustanovitve J. D. S.

Lažejo pa!...

Upreti se moramo vsaki laži. In kar trde ti ekspanenti narodnega »socializma« o nas, niso drugo nego navadne laži. Laž je vse, kar ti gospodje govore v imenu svojega »socializma«, v resnici pa le po naročilu drugih. Trditve, da ima N. S. Z. 4300 članov je predrznost svoje vrste, ki mora povzročiti povsod le glasen krotot. In laži, same laži so trditve o sevniški organizaciji, o nemških tovarnarjih, ki delajo za našo organizacijo, o osemurnem delovniku v... Ribnici. Umotvor vseh laži pa je nedvomno trditve, da je NSZ popolnoma neodvisna in da se bo razvila iz nje samostojna narodno »socialistična« stranka ter da o liberalnih splohničesar nočejo vedeti, itd. itd. Oj, kako vas poznamo! Shod se je vršil mirno. Neki Juvan, Simončičev tovariš v natolcovanju, je skušal pokazati vse svoje navdušenje za stvar stvari, ki ga pošilja okrog starih, da se je izpostavil filozofsko-moralni blamaži.

Zaključno besedo je imel sodrug Gabrijel, ki je med drugim dejal, da bo naša organizacija pazila na to, da ne bo ničesar delal proti njej, ter da ostanejo oboje vrste čiste. Nato so sosednjim misli razšli.

V zabavo povemo še to, da so nam rekli, da bodo čez dobo leto vsi delavci v NSZ. Pa ne, da bi hoteli rabiti naše organizacije z bajonetno izmujevanjem preko kraljevskih vojsk. Namendali so nam tudi to novico, da bodo Narodni glasilo JDS.

Kot temu ponudilo bi dodali samo to: Če nimajo gospodje okrog JDS spretnih hlapcev na razpolago, si lahko prilitrano stroške!

„Freiheit“ o miru.

„Freiheit“, glasilo neodvisnih socialistov, piše pod naslovom »Novi zemljevid« o teritorialnih izpremembah v Nemčiji po mirovni pogodbi. Članek opisuje razliko med sedanjim mirovnim nemškim mirom, ki ga bil razglasil Viljem. Po nemškem miru bili izvedli naslednje aneksije: na zapadu priklonitev Belgije, 1.200.000 km² s 7 milijoni prebivalcev; Luksemburg, Francosko Lotaringijo in del severne Francoske, skupaj 10.000 km² s pol milijona prebivalcev. Versailleski mir pa nam je odtrgal Nemčiji 75.000 km² s 7 milijoni prebivalcev. Konstatira, da princip samoodločbe narodov in 14 Wilsonovih točk entente sama zametava. „Freiheit“ ne protistoji proti nemškim izgubam na zapadu, celo samo aneksije saarske regije zagovarja v korist Francoske, da si odkoduje svoje uničene rudnike. Toda veliko ogorčenje iznaja zaradi teritorialnih izprememb na vzhodu, ter pravi: »Mir, ki postavlja Berlin 200 km bližje meji Poljske in Čehoslovaške, ne more biti dolgo trajen. „Freiheit“ trdi, da so ti pogledi inspirirani po ententnih kapitalistih, ki hočejo kolonizirati Poljsko in bediti nad kapitalom, investiranim v Rusiji. Vendar neodvisni socialisti močno zahtevajo, da mora Nemčija mir podpisati in čakati, da pridejo v ententnih delalah na krmilo socialisti, ki bodo izvedli revizijo mirovne pogodbe.

Iz Slovenije.

Velenje.

Dobrilih šestnajst dni je tega, kar se je ukrenila izprememba v obratovodstvu tukašnjega državnega premovalnika, in že je povsod čuti dobrodejni vpliv novega poslovanja, poverjenega čim in večim rokam g. inž. rud. svetnika Gostiša. Bil je zares že skrajni čas, da se je za krmilo tega obrata po dolgem času vendar zopet našel mož, čigar vsestranska in dovršena strokovnjaška izobrazba, kremenit značaj in upoštevanje demokratičnih načel v zvezi s temeljitim poznavanjem razmer opravičuje nade, da se mu sčasoma posreči, ustvariti tudi temu podjetju tako težko pogrešane organizacije dela ter s tem podlago uspešnega razvoja. Nočemo se na tem mestu ukvarjati z nevažnimi in mučno kritiko tega, kar je bilo, dasi bi morda ne škodovalo. Prepustimo to za sedaj onim činiteljem, katerih stvar je dognati, v koliko in od koga se je grešilo na račun nelasnih razmer, ter ukreniti potrebno, da se iste ne ponove. Pač pa se nam zdi umestno, opozoriti javnost na težavni položaj obratovodstva s posebnim ozirom na dejstvo, da je že svojčas starovstrljska korupcija baš v tem kraju našla

plodovito polje ter poglala tako globoke korenine, da ji bo težko priti do živega. Treba bo torej brezobzirno trebati in čistiti ter z neprestano napetimi močmi delati na to, da se zasledi in užene vse skrite škodljivce podjetja brez razlike službenega značaja, če treba, z neizprosnim bojem na vsej črti. Treba bo ostro paziti in niti z očesom treniti, da se ob dani priliki ne povrnejo stare in da se ohranijo zdrave razmere. Le z doslednostjo se bo doseglo tisto ravnostje, katero potrebuje to važno podjetje v današnjih kritičnih časih. Bojevati se bo torej treba vsekako. Da! Ali, čim težji je boj, tim popolnejša zmaga, in čim dražja ta, tim trajnejši njen spomin, vtisnjen v srca tistih, ki sodijo po delih.

St. Lovrenc na Pohorju.

Povedati moramo, da se tukaj v naši okolici še nahajajo taki veleposesniki, oziroma milijonarji, ki se vedno po stari navadi plačujejo zenskimi 80 vinarjev do 2 kron na dan brez hrane; moškimi od 4 do 5 kron brez hrane! Takih je še zadostni števil. Če jim ta opomin ne bo pomagal, jih hočemo prihodnjic z imenom naznaniti. Kmetije, ki niso tako bogate, so že sami delavcem izplačali tuzde, ker so videli in sami spoznali, da pri taki plači človek ne more izhajati. Več bogatih pa je, ki hodijo celo h kmetom na dom hultati, koliko jim morajo plačati. In najlepše pri vsem je to, da so to večinoma sami zagrizeni klerikalci, ki se ne bodo kmalu poboljšali; jim prihodnjic z lučjo posvetimo malo bližje v obraz.

St. Ilj — Misljinje.

So pač različni ljudje na svetu. Pač, ki imajo kaj pomena o svojih nalogah, pa tudi taki, ki smatrajo za svojo najvišjo nalogo delati zdražbo in stajati sovražstvo med ljudmi. Imamo v mislih šentiljskega župnika, torej človeka, ki mu je njegov poklic v veliki sirihi huzeben do bližnjega. Zdi se pa, da je pri tem »gospodu« ravno narobe. Ne mine namreč nobena nedelja in praznik in sploh nobena priika, da se ne bi v svojih priklah na prav nedostojen način obredil ob kako stvar, ki mu ni všeč. Posebno mu je v želodcu delstvo, da se ideja socialne demokracije v šentiljski fari prav razveseljuje. No, vsaj je tudi skrajni čas, da se stromažno prebivalstvo tega kraja enkrat reši klerikalnih sponi. Gospodu to noče v glavo. Očividno misli, da mora ostati na vse večne čase tako, kot si on domišlja po svojih starokoptnih nazorih. Le rentičite, gospod župnik, na vaši priznici kolikor vam drago, saj vam ne bo prav nič pomagalo. Nasprotno, čim bolj si bodete prizadevali izrabljati in zlorabljati priznico in cerkev v umazane hujskarje zoper nas, tem bolje za nas. Čim ne sprejme se boste vedli, tem preje bodo ljudje prišli do prepričanja, da je socialistična misel prava.

Ze sedaj se ljudje izprašujejo, če je ves cerkev zato tukaj, da se jo izrablja za politično agitacijo, in to je dobro znamenje.

Dolga desetletja so ti gospodje držali ubogo ljudstvo tega kraja na udi. Ni se jim smililo, da so ga brezstreni kapitalisti izkoriščali do skrajnosti. Posestniki in najemniki obširnih gozdov so si delali milijonske dobičke, delavno ljudstvo pa je zaralo na žive in mrtve in stradalo.

Gospod župnik tega ni videl ali bolje rečeno ni hotel videti. Bil je gluhi in slep napram vsemu temu. Glavno mu je bilo, da je kot dober Slovence in kot dober pastir svojih zapeljanih ovac, ki jih je tuji kapitalist brez usmiljenja strigel, s temi kapitalisti bil vedno v debelem prijateljstvu. Danes pa, ko je delavno ljudstvo te fare samo pričelo premišljavati o svoji usodi, danes ta župnik nad njim rolni! No, nič ne de, takih gospodov smo že preživeli mnogo!

Sicer pa naj si zapomni, da so noben pameten človek njegove omenjene jeze in njegovega praznega »navbava« ne boji. Pametni človek ne bo hodil več poslušat vaših agitacij za klerikalno stranko in hulslenja raz priznice.

Iz Maribora.

Neznosne razmere v Franzovem milnu.

Sikane, katerim je izpostavljeno slovensko delavstvo v tem obratu od strani najhujših nemčurjev in renegatov, presega jo že vse meje. Posebno se odlikuje v tem oziru narodni odpadnik Pichler, ki se je imenoval preje P a v l i n i c; da se je po svojem gospodu bolj prikupil in postal nadmlinar je izpremenil svoje ime. Kar si dovoljuje ta krvosok, na spada več v 20. stoletje. V torek, 10.

t. m. bi se imeli čistiti parni kotli in ta človek napodi uboge delavske pare kot čredo ovac v razbeljene kotle, ne da bi se preje počakalo, da se isti nekoliko ohladi. To pa seveda trije slabotni delavci pri najboljši volji niso mogli storiti, kar bi imelo lahko za njihovo zdravje katastrofalne posledice, ker je vročina tako huda, da se morajo popolnoma zdravi in močni delavci oviti z mokrimi čunjami in ko pridejo zopet ven, se jim še koža lupi s telesa; torej je za bolnega človeka bi bil to direktno samomor. Zato se temu poveli svojega mučitelja niso pokorili. Nato jih pa renegatska surovina čisto enostavno pomeče iz mlina brez vsake odprave zmerjaloc jih z »windische Hunde«, »Schweine« itd. kar je pri njem na dnevnem redu. Lahko si potem predstavljamo obupanega delavca, ki stoji na cesti in premišljuje o zlati svobodi v Jugoslaviji, kjer ga še vedno tujec-renegat trpinči kot črno živino ter meče na cesto. Zvest pomočnik tega rablja pa je neki P l e i s c h e r., o katerem spregovorimo drugič. Za enkrat pa pozivljamo obrtnega nadzornika, drugič pa druge kompetentne osebe, da take zverine pač enostavno pošljejo nemudoma tja, kamor spadajo, ali pa se ga bo delavstvo moralo samo otresti. Zato naj napravijo red merodajni faktorji, da se ne bo potem pisalo o boljševiskih izgredivih.

Pomanjkanje stanovanj.

O tem smo že parkrat poročali. Pa kdo se bo oziral na želje delavskega »Gesindelnas«. Ta naš stanuje v vagonih pri tej neznesni vročini ali pa v zakopih ob Dravici. Tako je tudi neki navdušen Jugoslovčan (ime na razpolago) izrazil trenotno situacijo, ter zmetel iz stanovanja. Tri nemške stranke in mi bi ne imeli nič proti temu, če bi ta gospod vzel v stanovanje zato slovenske stranke. Pa nato on niti mislil ni, ter sedaj nemoteno prezidava ta stanovanja v hleve za svoje luksus-kotile. Ali magistrat tega ne vidi? Le nepozabite struno dalje, enkrat bo že počila.

Dnevne vesti.

Vidov dan v Ljubljani.

Prejeli smo: Gospodične in dijaki, ki so pripravljene sodelovati v proslavi Vidovega dne pri prodajanju gvečlic na korist invalidom, se vabijo, da pridejo v petek, dne 20. t. m. ob 6. zvečer, v magistratno posvetovalnico. Ker je to prva proslava velikega jugoslovanskega praznika, prosimo, da se gospodične in gospode udeležijo tega sestanka v največjem številu. — Hkratu se vabi ves odbor!

Slovenija protestira.

Ljubljanski dopisni urad poroča 17. t. m.: Deželna vlada za Slovenijo je prejela nadaljnje izjave, ki protestirajo proti krivičnemu in nasilnemu razkosanju jugoslovanskega ozemlja in ki so jih poslali: Učiteljsko krškega okraja, podružnica Slovenske kmetijske družbe v Pesnici pri Mariboru, primorski begunci v Kočevju, prekmurški begunci v Veržuju, krajevni odbor JDS v Gorenj vasi, krajevni odbor SKZ za Kapelo (Radinci), Bralno društvo za Kapelo, krajevni odbor JDS v Moravčah, županstvo Ribnica, županstvo Lobnica, županstvo Smlednik, krajevni odbor JDS Evor pri Žumberku, Kat. slov. izobr. društvo »Tabor« v Loškem potoku, Izobraževalno društvo v Skofji Loki, Orel v Skofji Loki, občina Cerklje, Kmetiska zveza v Cerkljah, Krajevni odbor JDS v Radincih pri Radgoni, županstvo Prevalje.

Drobno.

— Veselilni davek v Ljubljani. Sprejeta je naredba, po kateri se dovoljuje mestni občini ljubljanski, da sme v letih 1919. in 1920. pobirati veselilni davek v prid mestnemu ubožnemu zakladu.

— Vodovodna naklada v Kranju. Potom naredbe deželne vlade se dovoljuje mestni občini Kranj, da sme vodovodno naklado, uvedeno z zakonom z dne 26. marca 1911, dež. zak. št. 17, pobirati do 31. decembra 1920. leta.

— Brivnice bodo jutri, v četrtek, do 12. ure opoldne odprte.

— Upravništvo »Demokracija« je v Mahrovi hiši, Franc Jožefov trg 10, I. nadstropje na hodniku. Uradne ure samo enkrat v tednu, in sicer v četrtek od 5. do 7. popoldne.

— Vilfanova kočna na Begunjski je bila koncem maja t. l. deloma izropana. Tatovi so odnesli večino obei in kuhinjske posode. Odboru Radovljiske podružnice S. P. D. pa še je posredilo vse ukradene predmete nadomestiti z novimi, tako, da je sedaj kočna popolnoma opremljena

in najde furist v njej vso komoditeto. Oskrba kočje je izvrstna in se lahko obiskovalcem postreže z raznovrstnimi jedlim in pijačami. Ob nedeljah bodo na razpolago tudi mesnate jedi. Turisti, ki so bili na Begunjski v nedeljo 15. junija, so bili polni pohvale nad izborno postrežbo in zmernimi cenami. Cena vina, ki je prvovrstna, je 16 K (bela) in 14 K (rudeče) za liter. Pričuje se, da bodo planinci znali upoštevati skrb podružničnega odbora in se odzvati z obilnim obiskom, tembolj ker razvija lepa Begunjska sedaj vse bogastvo svoje lepe flore.

— Zveza vol. invalidov za Štajersko naznanja javnosti cele Štajerske, da ni nobena oseba opravljena brez potrdila v imenu organizacije vol. invalidov nabirati prostovoljna darila, oziroma izdajati se za referente Zveze. Posebno se opozarja javnost na g. Ivana Topolovšek v Celju, ki nastopa v imenu Zveze brez odobrovega dovoljenja. Za morebitni, po njem sprejeti denar, ne odgovarjamo. Isti je bil pri odborovi seji dne 15. t. m. 1919. izključen iz Zveze. Varujmo javnost, pred nepckicanim elementom! Prostovoljna darila se bodo po celi Štajerski nabirala v prid povzdige organizacije pod kontrolo centrale. Nabiranci bodo določeni od centrale, in bodo imeli pooblastila. Vsako nepckicano osebo se naj takoj naznani orožništvu in centrali v Celju. Dan in kraj nabiranja prostovoljnih daril se bo pravočasno objavilo, potom časopisov. — Odbor.

— Tuiski promet. Razhod delovne zveze za tuiski promet in turistično na Kranjskem se od deželne vlade za Slovenijo odobri. Izreka se zahvala vsem članom društva in ravnateljstva za njih vzorno delovanje. Predsedniku dr. Valentinu Krišper se še posebej za neumorno in zaslužno poizkuševanje sporoči priznanje in zahvala. Izrazi se želja, da odstopilši člani posvetijo svojo do sedanjosti vneto tudi ustanavljanju se organizacij tuiskega prometa za celo Slovenijo.

— Lekarna v Sloveniji. Sprejeta je naredba, s katero se začasno prepoveduje vsaka odčititev ali obremenitev realnih lekarniških pravic in istotako vsaka odčititev inventarja personalnih lekarn ter se do preklica ukine podeljevanje novih lekarniških koncesij.

— Imenovanja. Abs. jur. dr. Slavko Barle se sprejme v državno službo in dodeli kot vladni konceptni praktikant poverjenstvu za notranje zadeve v službovanje. Živno zdravnik Leopold Varl iz Radovljice se sprejme v državno službo kot veterinarski asistent in se prideli v službovanje okrajnemu glavarstvu v Radovljici. Živnozdravnik Simen Ziber iz Maloga Rakitovca se sprejme v državno službo kot veterinarski asistent in prideli v službovanje okrajnemu glavarstvu v Radovljici. Bivši kanclist pri okrajnem šolskem svetu v Sežani, Rudolf Smerdu, se prevzame kot kanclist v XI. činovnem razredu v službovanje pri poverjenstvu za notranje zadeve.

— Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 8. junija do 15. junija 1919. je iskalo delo 190 moških in 63 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 149 moških in 80 ženskih delavskih moči. Posredovani se je izvršilo 144. Pri vseh podružnicah. — Državne posredovalnice za delo je od 1. januarja 1919. do 15. junija 1919. iskalo delo 8114 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 7375 delavcev. Posredovani se je izvršilo v tem času 1998. — Dela iščejo: n. sarniške moči (335), trgovski sodruidniki in sodrudnice (201), služkinje (134) stroj. ključavničarji, strojniki in kurjači (100), uradne in trg. sluge (125), hišniki, pazniki, mesarji, peki, mlinarji, natakariji, natakarice, točiči, tov. in poljski delavci in delavke, železostrojarji, kovači, mehaniki, elektrotehnik, ekonomski oskrbniki, dninarice, dimnikarji, zidarji, mizarji, pleskarji, sobni slikarji, krojači, šivilje itd. — V delo se sprejemajo: rudarji (900), slažkinje in kuharice (120), težaki, hlapci, pomož. delavci v pletilni šol., koni. hlapci, čevljarji, tesarji, poljski in vinog. delavci in delavke, zidarji, mizarji, pis. moči, onek. delavci, strojniki itd.

— Les za stavbo kozolca je bil ukraden Perlesu Adolfu iz Ljubljane. Les je imel opravljen na svojem travniku v Linhartovi ulici. Sumi se, da je bilo pri tatvini več oseb udeleženih in da se je les odpeljal na vozu. Za storilca se poizveduje.

— Mlilo je hotel ukrasti iz jugoslovanske tovarne za mlilo, neki Lenarčič Franc iz Černca. Hotel ga je odnesti cel zabol, a srbski volak, ki je stal na straži, ga je aretoval. Oddal se je sodišču.

— Tatvina kolesa. Kolo je bilo ukradeno Francetu Kramerju v Se-

lenburgovi ulici, kjer je kolo pustil samo za trenutek na ulici pred vratmi neke trgovine, v katero se je podal. Kolo je sistema »Luskus«, imelo je obode poniklane, a v sredini obodov rudeče barvan trak. Vilice imajo bolj po koncu stoletje, držala imajo svetlosiva. Nosilo je torbico, rujava usnjata, zaokroženo, z napisom »Diana«. Pred nakupom se svari.

— Zaradi trpinčenja živall je bil naznanjen Prepeluh Viktor, mesar v Ljubljani. Imel je na vozu 5 telet, katere je pripeljal iz Skofje Loke. Ker istih ni zamogel takoj obdčiti, jih je pustil od 23. ure drugega dne skupaj stisnjene v vozu ležati.

— Tatvina. Denarnica, s približno 300 K je bila ukradena. Anici Babnik iz Besnice pri Litliji. Mudila se je na trgu pri branjevkah in pri tem ji je bila iz košare ukradena denarnica od dosedaj nepoznanega tatu. Ludstvo se opozarja, da naj pazi, ker v zadnjem času so tatovi in postopači znatno preložili svoj delokrog na trg okoli branjev.

— Otvoritev pristanišča v Zebruggceju. V soboto 14. t. m. so na slovesen način zopet otvorili pristanišče v Zebruggceju. Prisotni so bili zastopniki belgijskih oblasti, admiral Dampierre, general Gibbs in general Knox.

Ljubljanski prah in magistrat.

Ljubljanska občina že kar je sedanjí župan prevzel vodstvo občinskih poslov zanemarja mestne ceste. Še pred začetkom vojne ni občina redno posipala ceste ter jih je prepustala svoji usodi. Ceste so vsled tega popolnoma propadle, zlasti še med svetovno vojno, ko je bil vsak izgovor dober, če je javnost zahtevala, da se napravi nekoliko reda. Župan se je izgovarjal, da ne more dobiti delavcev, da vojaštvo kvari in uničuje ceste itd. Res je, da sta bila oba izgovora v toliko upravičena, da delavcev za par kron dnevno medze res ni bilo dobiti ter da je vojaštvo res izredno uporabljalo ceste ter jih z nerodnimi vojaškimi vozili dokaj poškodovalo. Nasprotno pa je vojaštvo v drugih krajih ravno iz navedenega vzroka bilo prisljeno ceste popravljati. Gotovi kraji, ki so imeli energično upravo, so dobili vsled tega boljše ceste kot so jih kdaj prej imeli. Ljubljanski župan je imel najboljše stike z avstrijskim vojaškim vodstvom, bil je vabljen osebno na svečanosti avstrijskega generalnega štaba v Postojni, bil je sploh persona gratissima gospoda Borojeviča kakor prav noben drug javni funkcionar na Kranjskem, zelo čislán tudi od najvišjih avstrijskih poveljnikov-nadvojvod, n. pr. gospoda Evgena, vendar pa ni svojih »imenitnih« zvez izbral za to, da bi militarizem storjeno škodo na ljubljanskih cestah vsaj nekoliko popravil. Bilo je v Ljubljani vedno mnogo vojnih ujetnikov, ki bi za malo odškodnino postigali blato po cestah, jih nasuli in spravili v red. (Pripomba: občina bi jih morala hraniti!) V okolici ljubljanski stalo je običajno nebroj trenja brez posla. Lahko bi bil navozil nekaj sto voz gramoza na ljubljanske ceste. »Visokim« vojaškim gospodom pa je seveda bolj prišlo, če jih ni nihče nadlegoval in tisti, ki jih niso nadlegovali, so bili pri njih tudi v večji »milosti«, če so jim samo »kadili«. Po »srečno« končani vojni bi bili seveda dobili za »zasluge« večja odlikovanja.

Ljubljanske ceste so pa med tem popolnoma propadle. Menda je potrebno sedaj samo za poprayo cest nebroj milijonov. Kdo jih bo plačal? Najbrž ubogi mestni prebivalec, široki sloji, ki so prišli vsled vojne ravno po mestih ob vse. Če bi se ceste sproti posipale, bi bili za kakih 10 do 15 kilometrov ljubljanskih cest letni stroški razmerno malenkostni. Ko pa ne gre več za vzdrževanje nego recimo naravnost za obnovo cest, je omenjeni večmilijonski proračun verjeten.

Mestni magistrat pa prepustča še dalje ceste usodi. Usoda in veter gospodarita po njih z orientalskim fatalizmom. Naselil se je po cestah prah, ki je ponekod visok celo ped. Veter ga zanaša v oblakih do hišnih streh. Celo mesto je ob vetrovnih dneh stalno zavito v meglo prahu.

Kaj je ljudska higijena, kaj ljudsko zdravje, zlasti zdravje proletarca, čeprav je edini njegov kapital! Cel dan in tudi ob vetrovnih nočeh ni mogoče odpreti oken. In v Ljubljano se je magnetno vsled novih razmer ljudstva še enkrat več kot ga je bilo pred leti. Prisiljeni so ljudje prebiti stisnjeni po pretensnih stanovanjih, ki imajo trkraf premal-

no prostornino. Kakšno je tako prebivanje v sanitarnem oziru že samo po sebi, če tudi bi se mogli lokali zračiti. Vsled prahu pa je ob vetrovnih dneh vsaka ventilacija izključena. Kako bo stvar izgledala, ko pritisne v nekaj tednih še vročina, si je lahko misliti. Delavski sloji, ki so za vojske vsled slabe hrane telesno oslabei, požirali bodo mesto kruha gosti prah, zlasti delavske žene in otroci. Med proletarijatom se je tudi pri nas razpasla tuberkuloza. Seveda bo po mnenju gotovih »državnikov« najboljša medicina zoper njo debeli ustni prah. Zlasti bo teknil proletarskemu naraščaju, ki ostaja tudi v poletni vročini po mestih ter ne hodi na letovišča kot državoohranjajoči elementi. Ti elementi se bodo namreč ognili kmalu iz mesta ter se bodo zabavali na Bledu, v Rogoški Slatini in na morski obali, vselej se svojih vojnih in drugih dobičkov ter jih ne bodo ženirale sijajne higijenične razmere v mestu ob poletni vročini.

Kakor za šalo začel je ljubljanski magistrat škropiti pred par tedni ceste. Za šalo za to, ker niso vsled škropljenja inficirane le dihalja, nego tudi obuvaja. Ker je prah povsodi debel več centimetrov, drugod pa tudi več kot decimeter, napravi se po ulicah vsled škropljenja plast blata, ki se prijema gleznev, za pol ure pa se blato posuši in veseli ples prahu se nadaljuje bolj kot prej.

Menda nekje eksistira pri deželni vladi oddelek za zdravstvo. Mogoče bi ta dosegal, da se pomete prah po ljubljanskih ulicah takoj ter na to, ko bodo ulice vsaj za silo očiščene prahu, doseže, da bodo škropili vsaj po glavnih cestah trikrat na dan.

Ljudsko zdravje je vredno vsaj toliko kot frazarenje, ki ga je polna javnost. Razmere, kakršne so glede higijene sedaj v Ljubljani in kakršne bodo šele čez nekaj tednov, ni bilo še nikdar in tudi v najhujšem vojnem času ne.

Obrekovalci.

Ni naša navada, da bi se s kom prekehali, ker nam še za resno delo pramanjkuje časa, kaj šele, da bi odgovarjali na razne laži o rdečkarjih in nemškutarjih, o katerih vedo zelo veliko poročati gospode okoli »Naše Moči« in »Narodnega Socialista«, ki se skrivajo za šifro delavcev, da bi lažje zanetili nesporazumljenje med našimi vrstami. Ozglasil smo se je radi tega, da vas, gospode, opozorimo, da ne delate več takih neumnosti in ne spletate več laži, ki se kar kade v zadnjih številkah »Naše Moči« in »Narodnega Socialista«. Zdi se, da se tepeta oba lista, kdo izmed njih doseže rekord v laži in zavajanju.

»Naša Moč« ne ve drugega poročati kot o terorju socialistov, Socialisti da odpustijo delavce od dela, ki ne marajo vstopiti v našo stranko. Dovolj ste si že brusili pete okrog raznih oblasti, nas črnili in klicali vse svetnike in vrage na pomoč. Mi želimo pričakujemo dneva, da bi prišla zaželjena komisija, da se boste sami prepričali, da ste lagali. Zahtevali bomo dokazil, koga smo mi od dela odpustili. Mi si ne pustimo očitati stvari, ki vam služijo v vašo agitacijo.

Delavstvo je dovolj zrelo, da zna ločiti organizacijo od organizacije, ker naši delavci imajo bogate izkušnje še izza časov, ko so obstojala razna podporna društva, v koje ste lovili nevedno delavstvo. Tu ste razdvajali, da so v bojih za svoje stanovske pravice nastopali eden proti drugemu v korist dobičkah želnih podjetnikov. Vi ste se pa smejali in oblačili ubogo delavstvo v razne uniforme, da ste jih lažje sleparili. Verjemite, gospodje, da danes ni več takega razpoloženja, kakršno je bilo pred več leti. Naše delavstvo ni prespalo vojnih let in se ne bo dalo vloviti v vaše zanjke, ki jih tako nerodno nastavljate.

Svetu hočete dokazati, da smo socialisti demokrati krivi, da se delavstvo ne mara več podati v vaš tabor, da ne mara delavec sestati na limanec tistim sladkim besedam, ki ostanejo vedno le besede.

Gospodje! Mi poznamo ljudi, katerim je delavski interes »pri srcu«. Pozna jih naš sleherni delavec, če le vyzame v roke »Našo Moč« in »Narodnega Socialista«. Delo teh ljudi je blatenje našega socialistično mislečega delavstva. Za stvarno delo niti zmisla nimate.

»Bodočnost« je naša Klub temu, da se z vsemi močmi zaganjate v nas, bo naše delavstvo vendar iz lastne iniciative pokazalo z glasovnicami v rokah svojo stanovsko zavest in vas poslalo v nokal, da si

odpočijete od trudapolnega, brez-uspešnega dela.

Vzemite v roke naš strokovni list »Delavec« in povejte nam, če kdaj najdete v njem napade na vas. Ali vas ne pustimo vedno pri miru? Ali vas ni sram, da imate drugega opravila, kot širiti sovraštvo med ljudi? Ali so naloge JSZ in NSZ laž in blatenje? Lep naraščaj si boste vzgojili v vaših vrstah! Ali so to morda krščanska načela, ki jih imate pri vsaki priliki na jeziku?

In ti, polinteligencia, ki se shajate na skrivnem, ali je tvoj program žigosati vsakega za nemčurja, kdor ne trobi v tvoj rog? Pridite z jasnimi dokazi, čemu se skrivate, če imate plemenite namene! Opustite vaše nesramno obriranje, če ne, vas pustí še tistih par ljudi, ki jih imate, na cedilu!

Obenem pozivljamo tiste, ki ve, do povedati, da hodijo nemškutarški rdečkarjski sodrugi v Celje na tajna zbivanja nemčurjev in da dobe 200 K dijet na dan, od katerih si spravijo čistih 170 K v žep, ker opravijo svoje agitacijsko delo v pol dneva, da stopijo na plan in to dokažejo. Dokler tega ne storite, vas smatramo za to, kar ste vedno bili — obrekovalci! Pridite z svojimi celimi imeni na dan!

Jakob Klenovšek.

Strankina konferenca v Noyem Sadu.

Strankina konferenca, ki se je imela vršiti 15. t. m. v Belgradu, se vrši, po sklepu sklicateljev, 21. t. m. v Noyem Sadu. Na njej se bo razpravljalo o vseh važnih notranjih strankinih zadevah. Izražamo trdno nado, da bo naša konferenca vendarle pot do prepotrebne tesne spojitve vsotajugoslovanskega proletarijata v enotno socialistično stranko.

Iz stranke.

Vsem sodrugom naznanjamo, da prijememo v petek, 20. t. m. ob pol 8. zvečer, z diskusijsko večeri. Ta večer je na dnevnem redu diskusija o strankinem davku. Diskusije se vrše v veliki sobi društvenih prostorov v Mahrovi hiši. Pribodnji diskusijski večeri bodo pravčasno naznanjeni. Dolžnost vseh sodrugov je, da prihajajo k tem večerom v množičnem številu. Temu vzgojnemu delu se ne sme nihče odtegniti.

Kraj. pol. org. JSDS Ljubljana.

Za naš cilj in ponos.

Vsak sodrug in sodružica se mora danes zavedati, da prihaja čas, ko se moramo vsi z vso močjo posvetiti našemu delu. Nikdo naj ne ostane malodušen. V vsako kočno na Slovenskem moramo zasejati socialistizem. Dokazati moramo, da ni res da bi pri nas ne bilo tal za socialistično misel.

Pokažimo, da slovenski delavec ni več voljan prenašati udarcev, če ravno ima že zelo trdo kožo. Nočemo več klečeplasti. Zal morar priznati, da je še veliko naših delavcev, ki še danes mislijo: Da, gospod so gospod! To ne sme več biti. Delavec naj nastopa energično, pa dostojno, ker je takrat nas bodo gospodje gledali z drugačnimi očmi kot danes. Ne bodo več arogantno govorili: »Jaz sem gospod, ti si miol hlapec.«

Vprašajmo se, kaj nam je potreba, da odpravimo vse, kar nam danes greni življenje! Kratko: Treba nam je izobrazbe in družabnega življenja!

Videl sem delavce, ki so že danes daleč pred nami. Nosili so kakor mrvilje nove ideje v socialistične vrste. Pridno so gojili med seboj družabno življenje, marljivo so čitali knjige, in redno so hodili k predavanjem. Vsak je bil naročnik delavskega lista. Vsak bi se sramoval zahajati v meščanska društva in delati štafažo. Pri nas si pa še marsikateri delavec šteje v izredno čast, ako mu kak gospod stisne roko. Delavski ponos moramo imeti! Delavec naj se zaveda, da on ustvarja in da ima tudi pravico, da uživa!

Po drugih krajih so delavci bolj samozavestni. Kako lepo je videti, ko se vsako nedeljo zbirajo na kakem kraju, da izlete ven v naravo razvedrit se od trudapolnega dela. S tem se medsebojno spoznavajo in goje družabno življenje. Delavec iz ene tovarne ali druge tovarne, iz tega ali onega kraja, spozna ta, se in recita si, da ne spadata ta, kjer predpisujejo strogo promenadno ali salonsko obleko!

Ko se spoznata, se spustita v razprave in postaneta oba dobra socialisti. Dobra, zvesta prijatelja.

Peljte na izlete svoje otroke, ko da se že profesorski otroci spoznavajo med seboj. Ti malčki se ne vedo, da so že kot taki zapisani trpljenju pomanjkanja. Ničesar še ne vedo. Videli so le, kako lete avtomobil, kako dirjajo konji s kočijami, v katerih sede elegantno opravljene gospe s svojimi lepo oblečenimi otroci. — Marsikateri otrok je že vprašal: »Zakaj, ata, ima ta gospod avtomobil?« Oče pa si ni upal povedati: »Zato, ker sem mu ga jaz naredil!« — Ko bi ga otrok dalje vprašal: »Zakaj si mu ga naredil?« — bi mu moral reči: »Zato, da imaš strgane hlače...« Mesto tega mu pravi oče: »Dragi dečko, počakaj, saj si še premlad, da bi razumel...«

Sodruzi, sodružice, učimo se. gofimo družabno življenje, spoznavajmo se med seboj!

Vedimo, da je pod raztrgano obleko več plemenitih duš, nego pod svilnato. Spominimo se našega plemenitega Cankarja, ki je rekel: »Ali mora biti človek lump, ako ima zakrpano sukno in nepočesane lase?... Zato delavci, na delo! Izobražujte se, gofite družabnost, socialni čut, da bo naša pot do cilla lažja in krajša! J. V.

Vestnik „Svobode“.

Knjižnica »Svobode« je odprta v petek, 20. t. m. od 6. do 7. ure zvečer.

Zunanje podružnice »Svobode« prosimo, da pošiljajo odslej vse obračune in denar v Konsamno društvo za Ljubljano in okolico. Spodnja Šiška, Kolodvorska ulica.

Izlet v Karanik se vrši v kratkem. Čor se ga namerava udeležiti, naj se takoj prijavi v tajništvo »Svobode« ali pa pri zaupnikih. Do nedelje naj se priglasijo vsi, ki nameravajo iti. Prihodnji teden se objavi spored.

Celjska podružnica »Svobode« je uprizorila v soboto, 14. junija v mestnem gledališču v drugič »Domna«, narodno igro s petjem po Jurčiču. Igralo se je izdatno bolje od prve uprizoritve in z zadovoljstvom opažamo vedno lepše uspehe, katere si pridobi na tem polju naša podružnica. Glavna vloga »Domen« se je tudi to pot vrlo rešila. Graščak Sova se je v svoji težavni vlogi potrudil dokazati občinstvu, da je od svojega zadnjega nastopa zopet izdatno napredoval. Tudi vloge Mete in Anke so se rešile povoljno. Izborna pa je igral berač Urh in izdatno popravil hibe od zadnje uprizoritve, namreč, da se je svoje vloge dobro naučil in izpustil razne tulke. Tudi ostali igralci so svoje vloge rešili v popolno zadovoljnost občinstva. Zeleni bi bilo le, da bi se naše delavstvo z večjo udeležbo odzvalo našim predstavam, ker s tem najlepše nagrade igralce za njih trud in delo. »Svoboda« pa svetujemo: naprej po začrtani poti, da bodo naše predstave, katere bomo uprizorili tekom prihodnje sezone, jasen dokaz našega dela in napredka. —č—

Gospodarstvo.

Naredba o prepovedi porabljanja zelenega, še nezrelega žita: pšenice, rži, ječmena in ovs. § 1. Od dneva izdavanja te naredbe, pa do časa zetje se prepoveduje vsako porabljanje posejanega žita: pšenice, rži, ječmena in ovs, osobito košnja žita, sečnja ter porabljanje za pašo živine. Od te prepovedi so izvzeti primeri, kadar je vsled elementarnih ulmov: pozebe, poplave, mraza in podobnega onemogočeno, da bo to žito dozorlo. V teh primerih more politično oblasvo I. stopnje dovoliti, da se žito še pred zetvijo porablja. § 2. Prestopke predpisov v § 1. te naredbe bodo kaznovala politična oblastva I. stopnje (mestni magistrat, okr. glavarstva) z zaporom do 6 tednov in z globo do 20.000 kron. § 3. Prepoveduje se pridelek zetje vnaprej kupiti ali prodajati. Pogodbe, ki bi se zoper to prepoved sklenile, se smatrajo, da pravno ne obstoje; razen tega bodo pogodbeniki kaznovani v zmlisu § 2. te naredbe. § 4. Ta naredba dobi moč z dnem raz-

pisane v uradnih listih. — Belgrad, dne 5. junija 1919. — Podpredsednik ministrskega sveta, minister za prehrano in obnovo dežel, dr. Kofčič.

Dovolitev za nakup žita. Peter Majdič paromlin v Celju je prejel dovoljenje, da sme nakupiti v Vojvodini 50 vagonov pšenice in 25 vagonov koruze.

Izvoz. Glasom naredbe št. 3046 ministrstva za trgovino, je izvoz suhih sliv, pekmeza, starega krompirja in suhega sadja prost. Tozadevne kolekovane prošnje se naj vložijo na podružnico Centralne uprave za trgovački promet za inostranstvom v Ljubljani, ki bo izdajala za to blago potrebne izvoznice. Istotako naj se vse prošnje za prevoz raznega blaga v Cmurek, Radgono, Ljutomer ali tamosnja okolico, pošiljajo na podpisano podružnico. — Centralna uprava za trgovački promet za inostranstvom u Beogradu, podružnica v Ljubljani.

Ogrski bankovci po 5 in 10 K. Po naredbi gospoda finančnega ministra I. broj 1472 z dne 30. maja 1919 je prepovedan uvoz zgoraj navedenih bankovcev v ozemlju kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev in prejemanja takega denarja kot plačilno sredstvo v privatnem in javnem prometu.

Uničenje koruze. »Jugoslav. Ekonomista« poroča: Neprestano deževanje je povzročilo veliko škodo ne samo v Slavoniji, nego tudi v Bosni, Srbiji in Banatu. »Solškaški rit«, ki je vsled izredne plodnosti najlepši slovnji kraj v Bački, je popolnoma poplavljen. Upalo se je, da bo letos samo ta »Solškaški rit« dal na evropski žitni trg milijon centov koruze, a to poleg potreb tamkajšnjih

prebivalcev. Toda zadnji dež je vse uničil; seme je v zemlji segnilo. Tamkajšnji prebivalci ne pomnijo do sedaj take nesreče. Poleg dolge vojne, se je pridružila še poplava, da naš uniči.

To in ono.

Razkritje Filimonov.

Prvi beli človek, ki je stopil na filipinske otoke, je bil Španec Magallan. Izkrca se je pri malem otoku Jemololu. (sedaj se imenuje ta otok Malhon.) Bilo je to pred 398 leti. Poznaje je razkril še druge otoke in jih imenoval — Otočje sv. Lazara. Še istega leta, dne 27. aprila, so ga domačini na otoku Mactan ubili. Tako Španci kot Portugalci so zahtevali te otoke zase in prvi so jih imenovali otoki de Poniente, drugi pa Islas de Oriente. V svoji oblasti jih je obdržala do leta 1899 Španija. Tega leta so jih za 20 milijonov dolarjev prodali Združenim državam. Za kratek čas od leta 1762 do leta 1764 je bilo mesto Manila v angleških rokah: ti so ga pa za odkupnino 5 milj. dolarjev izročili zopet Špancem.

Novo Alzacije-Lorena.

Kovači mira v Parizu so odpravili eno Alzacije-Lorena, toda ustvarili so nove. V bodoče bo svet imel korejsko Alzacijo, kitajsko Alzacijo v Santungu, slovensko Alzacijo na Primorskem, nemško Alzacijo v Saaru in vzhodni ter zapadni Prusiji, albansko Alzacijo v Epirju, bulgarsko Alzacijo v Macedoniji in nekoliko ogrskih in ruskih Alzacij. Svet bo imel najmanj deset Alzacij in to pomeni, da bo prelatil deset novih vojev.

Agitirajte za naše časopisje!

Najnovejša poročila.

Za zvišanje prejemkov državnih uradnikov in uslužbencev ter železničarjev.

Belgrad, 17. (Izv. por.) Današnja seja načelnikov vseh klubov je sklenila na predlog ss. Kristana in Kopača, pozvati ministrski svet, da izboljša prejemke državnih uradnikov in nastavlencev ter železničarjev do 1. julija. Predsednik Pavlovič je dobil nalogo, da izvrši ta sklep. S tem korakom seja načelnikov je podana energična inicijativa za stvar, ki je nujno potrebna ureditve.

Narodno predstavništvo.

LDU, Belgrad, 17. Sejo narodnega predstavništva otvoril predsednik dr. Draža Pavlovič ob 16.50. — Poslanec Ilija Ilić (radikalci) stavi na ministra vojne in mornarice vprašanje zaradi pospešenja rešitve vprašanja invalidskih podpor. Minister Hadžič odgovarja, da bo to vprašanje skoro rešeno. — Poslanec Kerubin Segvić (narodni klub) stavi na istega ministra vprašanje na podlagi novice v zagrebškem »Hrvatu«, zakaj je pustil vojaški poveljnik v Vukovaru odstraniti iz županijskega poslojpa vse portrete velikih županov in to od osvobođenja izpod Turkov do danes. — Minister Hadžič odgovarja, da bo odredil v tej zadevi najstrožjo preiskavo. — Poslanec Anton Kristan (socialist) vpraša predsednika skupščine, kdaj pridejo na dnevni red razni zakonski predlogi, ki se nahajajo v odsekih. Predlaga, naj se imenujejo oni poslanci, ki ne prihajajo k sejam in pridejo v narodno predstavništvo samo po dnevniku. — Predsednik odgovarja, da bo storil vse, da se pospeši delo v skupščini in da odseki, ki niso dovršili svoje posle, predlože čimprej zakonske načrte. Zakonski načrt o poslovnem redu je v tisku, pa bo v najkrajšem času predložen narodnemu predstavništvu. Finančni odsek čaka na finančnega ministra, da predloži poročilo o zakonskem predlogu na vojne dobičke. — Za tem se preide na dnevni red. Zakonska predloga o državljanstvu se sprejme v splošnosti s 148 glasovi. Preide se v podrobno debato o tej zakonski predlogi. Prvi člen predloge se sprej-

me brez izprememb. Glede na drugi člen, ki se v predlogi glasi: »Državljanstvo pripade onim, ki so bili do danes, ko stopa ta zakon v življenje, državljani kraljevine Srbije in Črne gore, nadalje onim, ki so bili pripadniki Bosne in Hercegovine ali ki so bili člani (pristojni) v kako občino bivše avstro-ogrške monarhije, ter so pripadli v oblast kraljestva«, predlaga poslanec dr. Ladislav Polič (demokrat) popravek, po katerem naj bi se drugi člen glasil: »Državljanstvo pripada onim, ki so bili državljani kraljevine Srbije ali Črne gore, kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije, pripadniki Bosne in Hercegovine ali pristojni v občine, ki so bile ob prevratu odtrgane od avstro-ogrške monarhije.« Povodom tega popravka predlaga poslanec dr. Matko Laginja (narodni klub), naj se drugi člen predloge vrne odseku v ponoven pretes, da se presodi, v koliko se more popravek sprejeti. — Minister dr. Kramer in poslanec dr. Zarko Miladinović izjavita, da nimata ničesar proti predlogu dr. Laginje, ki je bil nato sprejet. — Za tem zaključil predsednik sejo ob 19.10 ter odredil prihodnjo na sredo ob 16

Admiral Brčić poveljnik plovbe.

LDU, Belgrad, 16. Poveljstvo plovbe je bilo poverjeno admiralu Brčić, ki je v imenu ministra za vojno mornarico prevzel vse brodove in ves plovni park, ki je bil stavljen na razpolago ministru za promet.

Odluk grškega kralla.

LDU, Lyon, 17. (Brezžično.) Iz Aten poročajo: Krall je izdal odluk, s katerim se razveljavlja 69. člen grške ustave ter odgodi zasedanje grške zbornice za 6 mesecev. Doba za mandate poslancev je potekla že koncem maja. Ta kraljevi odluk bodo predložili bodoči konstituenti v ratifikacijo.

Amerika proti revolucionarcem.

LDU, Lyon, 16. (Brezžično.) Iz Washingtona javljajo: V senatu se je ustanovila posebna komisija za preiskavo revolucionarnega rovanja v Zedinjenih državah. Namen te komisije je izposlovati stroge odredbe

proti anarhistom in nadzorstvo nad vsemi organizacijami, ki so osumljene terorističnih nazorov.

Izdajatelj: Josip Petejan. Odgovorni urednik: Rudolf Golob. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Razglas.

Pri rudniku Brezno-Hudajama trboveljske premogokopne družbe se razpisujejo sledeča mesta za takojšnji nastop:

1. enega rudniškega inženirja z dovršeno rudarsko visoko šolo in državno skušnjo;
2. enega jamomerskega poduradnika z rudarsko šolsko izobrazbo, znanjem vseh zadevnih na- in podnevnih merskih del ter leporisanim;
3. enega računskega poduradnika z dopadljivo pisavo in znanjem vsega materialnega in meznega računstva;
4. treh jamskih paznikov z rudniško šolsko izobrazbo.

Samo prosilci, kateri odgovarjajo pogojem, imajo prakso, so slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožni, naj pošljejo svoje, lastnorčno pisane prošnje s priložitvijo prepisov spričeval — kateri se ne vrnejo — ter z navedbo domovinstva in kedaj morejo službo nastopiti, ter z zahtevo plače, in sicer: za 1. na trboveljsko premogokopno družbo reprezentanco v Ljubljani, za 2.—4. na rudniško vodstvo Brezovo-Hudajama trboveljske premogokopne družbe v Laškem (Spodnje Štajersko).

Izjava.

Podpisani Štefan Gorjanc, vlakovodja južne železnice, Jug Ludvik, nadspredovnik juž. žel. in Fran Dolinšek, spredovnik juž. žel., smo govorili, da gre po ljubljanskih gostilnah govornica, da je voditelj aprovizacije južne železnice g. nadrevident Fran Planinšek prodajal sladkor iz aprovizacije po 20 K kilogram, izjavljamo, da nimamo niti najmanjšega povičja očitati g. Planinšku kako nepravilnost glede njegovega poslovanja z aprovizacnim skladom in da smo bili v tako govorjenje zapeljani po brezvestnem človeku.

V Ljubljani, dne 13. junija 1919. Štefan Gorjanc, Ludvik Jug, Fran Dolinšek.

V Ljubljano potujočemu slav. občinstvu se priporoča Restavracija v Prešernovi ulici šte. 9.

Zahvala.

Podpisani se tem potom iskreno zahvaljujem vsem skupnim darovalcem in zaupnikom progovzdrževalnega odseka Zidani most za podajo in nabrano mu podporo, katero je sprejel v njegovih sedanjih dolgotrajnih boleznih.

Jernej Kačič.

delavec progovzdrževalnega odseka Zidani most.

Pridno dekle

iz boljše hiše, ki je navaleno z otroci občevati, se sprejme kot zanesljiva varuhinja k dvema 2—4 leta starima otrokoma.

Jos. Vovk-a nast. Rudolf Simonček. Hrastnik.

Angleška čudotvorna mast

bladi, čisti, mehča, izvleči tuji tvarine, prepriči zastrupljenje krvi in operacije. Vpošilja samo proti predplačilu franko K 8-80 za 1 dozo lekarna Thierry-ja v Pregradu, glavna zaloga v Ljubljani R. Sušnik, Marjtin trg šte. 6 in vse druge lekarne.

GOSPODARSKA PISARNA

Dr. Ivan Černe

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. poslojpa LJUDSKE POSOJILNICE. daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tujeje denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje cenitve in ogleda. Promet z Ameriko. Edina pisarna te vrste v Jugoslaviji. Urajuje od 8.-1/21. ure dop., od 3.-5. ure pop. Vprašajte s pismom. Znamka!

Inženir dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir. Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilserjeva ulica št. 7. Izvršuje strokovno: Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška posojila, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. Prevzema v strokovno izvršitve v vsenačrtu stavbene inženirske stroke. Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Pohištvo

za delavska stanovanja iz mehkega lesa. Spalne sobe, jedilnice, sobe za gospode, vseh vrst lesa in oblik. Kuhinjske oprave, železno pohištvo, tapetniške oprave zelo poceni v trgovini pohištva

Karl Preis, Maribor, Stolni trg šte. 6. Nakup neprisljen! Ceniki zastoj!

Državno zdravilišče za bolne na pljučih

Topoljšica pri Šošanju.

Pričetek sezije 15. junija t. l. Prošnje za sprejem v zdravilišče se pošiljajo »Kuratoriju za upravo zdravilišča Topoljšice«, ki ima svoj sedež v Ljubljani (poverjeništvu za socialno skrbstvo). Podrobna pojasnila daje »Upraviteljstvo zdravilišča v Topoljšici.« Več glej v dnevnikih.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd., katero imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z F. referencami. Import in export FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih Rezervni zaklad nad K 1.100.000.

2 1/2

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.